

Voortgangscommissie

Sint Maarten

Drieëntwintigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 april 2016 – 1 juli 2016

De Voortgangscommissie:

N. Schoof, voorzitter,
Mr. M. Marijnen, lid,
Vacature, lid van Sint Maarten
Mr G.J. Stortelers en A.T. Rey, secretariaat

augustus 2016

Inhoudsopgave

Algemeen	3
A. Politiekorps Sint Maarten	6
B. Gevangenis Point Blanche	8
Overzicht van aanbevelingen	10

Bijlagen:

- Uitvoeringsrapportages van KPSM en gevangenis PB dd 16 juli 2016

Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de drieëntwintigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten in het eerste kwartaal van 2016.

Het werkbezoek van de commissie vond plaats van 1 tot en met 3 augustus 2016, een periode waarin veel mensen wegens vakantie afwezig zijn. De uitvoeringsrapportages werden ruim voor het bezoek namens de minister aan de commissie gezonden.

De commissie maakte kennis met de nieuwe Nederlandse vertegenwoordiger op Sint Maarten. Voorts sprak de commissie met leden van het managementteam van de gevangenis en met de waarnemend korpschef en enkele leden van het MT. Vervolgens is uitvoerig met de minister van Justitie en zijn medewerkers gesproken. Met de gouverneur werd aan het einde van het werkbezoek gesproken over de bevindingen van de commissie tijdens de gesprekken.

Jeugdinstelling

Omdat de minister president een onvoorziene dringende verplichting elders had kon het gesprek met hem niet doorgaan. In de opgevalen tijd is de gelegenheid te baat genomen om een bezoek te brengen aan de gesloten jeugdinstelling, het miss Lalie centrum (MLC). De vorige keer was de commissie daar kort na de opening in december 2014 geweest. Het centrum biedt onderdak voor zowel gestrafte als civiele jongeren. De commissie kreeg een rondleiding en sprak uitvoerig met de waarnemend directeur. Hoewel het een gesloten instelling betreft moet het karakter minder aan een gevangenis doen denken en meer aan een huiselijke omgeving. Tijdens het eerste bezoek in januari 2015 kwam dat beeld buiten goed overeen met de locatie, doch ditmaal was vanaf de openbare weg al duidelijk dat het een streng beveiligde instelling betreft. Ook binnen was de beveiliging opgevoerd en dat doet afbreuk aan het huiselijk karakter dat men wil bieden. Niettemin wordt voldaan aan verantwoorde jongerendetentie, omdat in de locatie ook onderwijs geboden.

Ambitie, leiding en kwaliteit

De commissie benadrukt nogmaals dat voor de verdere ontwikkeling van de politie maar vooral die van de gevangenis ambitie, leiding en kwaliteit nodig zijn. Door de regering moeten structurele maatregelen worden genomen om de plannen van aanpak uit te voeren en verder te ontwikkelen. Daarbij moet creatief worden gekeken naar de financiering daarvan; door herprioritering binnen de begroting, maar ook door aanwending van alternatieve inkomstenbronnen zoals bijvoorbeeld het formaliseren van een criminaliteitsfonds en het intensiveren van de pluk-ze aanpak.

De afgelopen verslagperiode kenmerkte zich door het besluit tot verlenging van de Samenwerkingsregeling (AMvRB) plannen van aanpak voor een periode van nog eens twee jaren.

In de vorige rapportage meldde de commissie dat een verlenging van de AMvRB niet zinvol is als er geen voortgang meer is te melden en er geen uitzicht is op bewegingen van Sint Maartense en/of Nederlandse kant om daar verandering in te

brengen. Als die bewegingen er wel zijn acht de voortgangcommissie het zinvol om haar werkzaamheden gedurende de verlengingsperiode voort te zetten.

De bewegingen zijn begonnen met een conferentie op 11 en 12 april 2016 is tussen betrokken partijen van Sint Maartense en Nederlandse kant gesproken over hoe de plannen alsnog tot uitvoering te brengen. Dat heeft geresulteerd in concept actieplannen van de politie en de gevangenis. Die plannen zijn nog niet door de ministerraad van Sint Maarten goedgekeurd.

In dat verband werd ook gesproken met de voorzitter van de vaste kamercommissie koninkrijksrelaties om het standpunt van de voortgangcommissie toe te lichten. De voorzitter verzocht na het zomerreces een afspraak te maken om de stand van zaken voor de vaste kamercommissie nader toe te lichten.

Actieplannen

De commissie vindt het teleurstellend dat in de afgelopen drie maanden de actieplannen nog steeds niet tot bespreking, laat staan tot besluitvorming in de ministerraad zijn gekomen en dat door de regering van Sint Maarten niet het initiatief is genomen om met Nederland te overleggen over de uitvoeringsmodaliteiten. Ook hier mist de commissie ambitie, leiderschap en kwaliteit. De vrees bestaat dat de actieplannen onbehandeld blijven tot het aantreden van het nieuwe kabinet en dat zodoende kostbare maanden verstrijken. De commissie herinnert er in dat verband aan dat finalisering van de plannen van aanpak binnen de geldigheidsduur van de AMvRB op voorhand al niet mogelijk is. Het politiekorps moet minimaal met 170 man/vrouw aan executief personeel groeien en de gevangenis moet, naast het personeelsprobleem met management en bewakingspersoneel, de interne basisprocedures op orde brengen om het functioneren van de nieuwe organisatie mogelijk te maken. Het is daarom dat de commissie zo sterk aandringt bij alle partijen om op kortst mogelijke termijn de plannen van aanpak verder uit te voeren. Per brief van 18 augustus 2016 heeft de commissie de minister president daarom verzocht om de plannen spoedig in de ministerraad te bespreken en zonodig overleg met Nederland over de uitvoering te starten. Na de behandeling in de ministerraad zal de commissie over de plannen een advies uitbrengen.

In dezelfde brief heeft de commissie wederom met klem aangedrongen om een kandidaat commissielid voor Sint Maarten voor te dragen.

Voor wat betreft de financiering van de verdere uitvoering van de plannen van aanpak herhaalt de commissie hier wat daarover in de vorige rapportage is geschreven omdat het van cruciaal belang is. De commissie begrijpt dat uitbreiding van personeel en upgrading door opleidingen van politie en gevangenis een zware belasting voor de begroting van Sint Maarten vormt. Het revitaliseringstraject is er ook voor bedoeld om te onderzoeken welke alternatieve financiering bedacht kan worden. Ook is de commissie van mening dat in het justitieapparaat veel aan efficiency te winnen is. Het gaat dan om te veel non-productieven in de organisatie, die zwaar drukken op de personeelskosten van de justitiebegroting. Hoe dan ook moet worden aangetoond dat de regering van Sint Maarten er alles aan heeft gedaan om tot dekking van de uitgaven te komen, alvorens naar externe financiering te zoeken. Omdat de plannen van de politie en gevangenis zijn overgebleven is financiering de eerste zorg van de minister van Justitie. De commissie ziet echter de

plannen van aanpak, welke uitvoering voorwaardelijk was voor het verkrijgen van de landsstatus in 2010, ook als brede zorg voor de regering van Sint Maarten. Duidelijk is voor de commissie echter dat de problemen bij politie, maar vooral de gevangenis niet alleen door Sint Maarten kan worden opgelost. Een substantiele bijdrage van Nederland in de vorm van (overbruggings)financiering en deskundigheid is gedurende enkele jaren nodig.

Ter afsluiting van het werkbezoek heeft de voortgangscommissie de pers op Sint Maarten te woord gestaan om de standpunten van de commissie breder bekend te maken. De boodschap was dat de politie en de gevangenis zes jaar na de transitiedatum nog altijd ver verwijderd zijn van het niveau waarop ze moeten zijn. Dat is uit oogpunt van veiligheid in de maatschappij van Sint Maarten, maar ook binnen de diensten zelf, een risicovolle en gevaarlijke situatie. De verkiezingen van september bieden een gelegenheid daar een politiek en bestuurlijk punt van de maken. De voorbereiding van de begroting voor 2017 is een andere gelegenheid om het gevoel van urgentie om deze onderwerpen fundamenteel aan te pakken tot uitdrukking te brengen.

A. Politiekorps Sint Maarten (KPSM)

Hoewel de voortgang op enkele punten bij de politie achterblijft constateert de commissie wel dat de korpsleiding er alles aan doet om alle mogelijkheden die binnen het eigen vermogen liggen te benutten en waar mogelijk anticiperend te werken. Het wachten is op de resultaten van het overleg met de vakbonden op centraal niveau op het GOA en de vervolgpcedure ter vaststelling van het functieboek en bijbehorende regelingen. Omdat met de individuele bonden overeenstemming is wordt daarover in het GOA geen vertraging verwacht. Met de bonden wordt in een werkgroep nog onderhandeld over het rechtspositiebesluit. De commissie dringt aan op een snelle behandeling daarvan zodat de nieuwe politieorganisatie nog dit jaar, zes jaar na de transitiedatum, formeel kan worden vastgesteld.

Personeel

Op personeelsgebied is het streven gericht op het vasthouden van de nullijn door werving van nieuwe ambtenaren en zij instromers. Verschuivingen in verband met de invulling van kritische functies en het verloop in het korps betekenen dat er dit jaar nog twintig personen moeten worden aangenomen.

De personele situatie bij de politie blijft dus voorlopig nog uiterst zorgelijk. De feitelijke operationele sterkte bedraagt nog steeds minder dan de helft van de in het Plan van Aanpak voorziene formatie, het ligt ook ruim onder een verantwoord minimum en neemt niet toe.

Opleiding en samenwerking

Ook op het gebied van opleiding zijn binnen de mogelijkheden activiteiten ontplooid. Met de andere korpschefs zijn de door het ministerie van VenJ beschikbaar gestelde studie uren van de politieacademie ingevuld waardoor ongeveer dertig aspiranten in oktober van dit jaar hun basis politieopleiding (BPO) kunnen starten. Dat zal op termijn kunnen leiden tot uitbreiding van het aantal executieven in het korps.

Een aantal cursussen en opleidingen zijn afgerond dan wel gestart, zowel in het land als buiten het land, en veelal in samenwerking met derden.

De commissie constateert dat de korpsleiding naar buiten gericht is en zoveel mogelijk de samenwerking zoekt, in het land, maar ook daarbuiten. Een van de positieve resultaten daarvan is de ondersteuning van het korps door mensen van Aruba en Curaçao bij kortlopende projecten.

ICT

Ronduit bedroevend en volstrekt onacceptabel is het te constateren dat de politie wederom niet de beschikking heeft over Actpol, omdat niet aan de toegezegde verplichting is voldaan.

De hoge kosten zouden het argument zijn waarom het tot de huidige situatie is gekomen. Een voor het functioneren van de politie zo vitaal systeem mag niet afgesloten worden; dat is niet alleen schadelijk voor het functioneren van de politie op Sint Maarten maar ook voor de rechtshandhaving in het koninkrijk. Afsluiting is onaanvaardbaar en het is een verantwoordelijkheid van de minister van Justitie en

het hele kabinet van Sint Maarten om met de partners te zoeken naar (financiële of andere) oplossingen om stopzetten van het systeem te voorkomen.

De commissie roept de regeringen van Sint Maarten en Nederland, als partijen die bij machte zijn aan deze onaanvaardbare situatie een einde te maken met klem op om verantwoordelijkheid te nemen en spoedig hierover overleg met elkaar te starten.

Door het ernstige personeelstekort en de problemen met de geautomatiseerde informatievoorziening worden prioritaire meldingen, zoals zedendelicten, berovingen en overvallen nauwelijks meer opgevolgd. De onveiligheid op het eiland zal daardoor alleen maar toenemen.

Soremar building Cole bay

Ten tijde van het werkbezoek van de commissie werd het beoogde pand voor de politieaccomodatie in Cole Bay verworven en symbolisch door de minister van Justitie geopend. Het is een goede zaak dat hier nu beweging in zit en de aanpassing van het gebouw kan starten. De locatie zal naast de gemeenschappelijke meldkamer ook onderdak gaan bieden voor een schietbaan, waarvan ook andere diensten in het land gebruik kunnen maken. Wanneer de feitelijke ingebruikneming van het gebouw zal zijn is nog onduidelijk, omdat voor de inrichting nog geen financiële dekking is. De dekking voor de inrichting moet met spoed in de begroting worden opgenomen om ingebruikneming in 2017 mogelijk te maken.

Centrale meldkamer

De korpsleiding meldt dat gezocht wordt naar mogelijkheden om ook de brandweer bij de centrale meldkamer te betrekken. Er is goede hoop dat in de definitieve locatie van de meldkamer in het nieuwe gebouw in Cole Bay de gemeenschappelijkheid een feit zal zijn.

B. Gevangenis Point Blanche

Personeel

Zoals in de vorige rapportage reeds vermeld blijft de personele situatie onverminderd zeer zorgelijk, zo niet schrikbarend. Belangrijke vacatures worden niet vervuld wegens het ontbreken van financiële dekking. Belangrijke interne systemen functioneren niet of slecht en er is geen uitzicht op verbetering. Het actieplan over de gevangenis zou leven kunnen blazen in de verbetering van de organisatie en de detentieomstandigheden, doch strandt in de procedure op bestuurlijk niveau.

De renovatie is grotendeels afgerond volgens plan van aanpak, maar essentiële veiligheidsvoorzieningen werken niet (bijv. brandmelders en communicatiesystemen voor personeel onderling etc). Het uitblijven van betalingen aan leveranciers wordt als argument genoemd, maar de indruk bestaat ook dat diverse onderwerpen niet adequaat worden aangepakt.

De commissie heeft grote zorgen over het management van de gevangenis. Hoewel het management voor beheers- en personeelszaken teveel afhankelijk is van anderen, met name binnen het ministerie zelf, vindt de commissie dat de directeur onvoldoende laat zien dat hij verandering en verbetering bereikt. Een paar maanden coaching laat evenmin resultaat zien. Voorts is de commissie bij zijn bezoek gestuit op mogelijke aanzienlijke kostenbesparingen, die om onduidelijke redenen niet worden uitgevoerd.

De commissie adviseert de minister dieper in te grijpen dan hij tot nu toe gedaan heeft, zowel in het management van de gevangenis als in de ondersteunende diensten op het ministerie.

In het MT moeten het Unithoofd Correctie en Hoofd Bedrijfsvoering nog bezet worden en wervingsprocedures lopen voor bewaarders/piw'ers en een maatschappelijk werker. Tot een aanstelling zal het echter op korte termijn niet komen omdat financiële dekking ontbreekt.

Het ontbreken van goed functionerende interne systemen en een managementteam dat maar half is ingevuld en weinig daadkracht toont is voor de stabiliteit in de gevangenis zeer slecht. Dat is voor een detentie inrichting een riskante situatie.

Ondanks dit sombere beeld zijn er activiteiten ondernomen, zoals het selecteren van een interne bijstand team (IBT), die orde moet herstellen in geval van calamiteiten. De basiscursus praktisch penitentiar optreden loopt en stagetrainingen bij de SDKK zijn besproken. Of het tot verdere uitvoering van deze activiteiten komt is wederom afhankelijk van de beschikbaarheid van geld.

Personeelsformatie

Met de waarnemend directeur en zijn naaste medewerkers is gesproken over de precaire personeelssituatie. Veel verder dan in onderstaande beschrijving kwam het

echter niet. Weliswaar werd duidelijk dat het geringe aantal zieken alleen de langdurig zieken betrof, zicht op kortdurend verzuim kon niet worden gegeven. In het formatieplan van de gevangenis zijn 99,5 fte opgenomen. Volgens aan de commissie verstrekte informatie zijn er 107 medewerkers op de loonlijst. Daarvan zijn rond 50 medewerkers werkzaam in de gevangenis, maar niet allemaal inzetbaar. Negen medewerkers zijn elders werkzaam, maar nog niet formeel bij de gevangenis ontslagen, enkele medewerkers zijn in ontslag- of schorsingsprocedure en de overigen zijn wegens andere onbekende redenen of wegens ziekmelding afwezig. Met een loonlijst die groter is dan de formatie toelaat kan het niet anders dan dat het personeelsbudget ruim wordt overschreven, terwijl men in de gevangenis overuren draait om de bezetting op peil te houden. Ingrijpen is hier dringend noodzakelijk. De loonlijst dient te worden opgeschoond en personeelsfunctionarissen dienen zich primair te richten op de personeelszorg met als te verwachten resultaat het terugdringen van het ziekteverzuim, waardoor ook overwerk kan verminderen. Investerings als hiervoor bedoeld kunnen naar het oordeel van de commissie vrijwel budgetneutraal geschieden.

Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. De commissie roept de regeringen van Sint Maarten en Nederland, als partijen die bij machte zijn aan deze onaanvaardbare situatie een einde te maken, met klem op om verantwoordelijkheid te nemen en spoedig besluiten te nemen die er toe leiden dat de politie van Sint Maarten de volledige beschikking heeft over Actpol.
2. De uitvoering van de actieplannen binnen de verlengingstermijn van de Samenwerkingsregeling (AMvRB) is niet mogelijk. Dat maakt het temeer noodzakelijk om drastische maatregelen te nemen om terstond met de uitvoering te beginnen. Het ministerieel overleg wordt daarom dringend verzocht op korte termijn te bespreken hoe vaart kan worden gebracht in de totstandkoming van goedgekeurde actieplannen.
3. De commissie verzoekt het ministerieel overleg te bespreken hoe spoedig tot een voordracht door Sint Maarten van een Sint Maartens lid van de commissie kan worden gekomen.
4. De commissie beveelt aan de dekking voor de inrichting van de Soremar building met spoed in de begroting voor 2017 op te nemen om ingebruikneming in 2017 mogelijk te maken.
5. De commissie beveelt aan de spoedig de leiding van de gevangenis fundamenteel te versterken om de primaire processen in de gevangenis op orde te brengen en de personeelsproblematiek aan te pakken.

Uit eerdere rapportages:

- A. De commissie adviseert vast te stellen dat prioriteit bij de uitvoering van de plannen van aanpak dient te liggen en dat uitgaven daarvoor zichtbaar in de begroting van het land worden opgenomen.